

Aşağıdaki soruların Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat KURUM tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

İbrahim AKIN

İzmir Milletvekili

Çevresel Etki Değerlendirmesi kapsamına giren projelerin başvuru, inşaat öncesi, inşaat, işletme ve işletme sonrası izlenmesi, kontrolü ve denetlenmesi süreci, 29.07.2022 tarih ve 31907 Sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliğine göre yürütülmektedir.

Konuyla ilgili yasal mevzuata ve söz konusu projenin çevreye etkisine bağlı olarak ÇED kapsamında başvurusu yapılan projeler hakkında “ÇED Olumlu” veya “ÇED Gerekli Değil” kararı verilmesi durumunda, kararın geçerlik süresi içinde söz konusu projelerde faaliyete başlanabilmektedir.

Yürürlükteki ÇED Yönetmeliğinin 14. Maddesinin 5. Fıkrasında “ÇED Olumlu kararı verilen proje için 5 yıl içinde mücbir sebep bulunmaksızın yatırıma başlanmaması durumunda “ÇED Olumlu” kararı geçersiz sayılır.” hükmü yer almaktadır.

Yine aynı yönetmeliğin 17. Maddesinin 2. Fıkrasında da “ÇED Gerekli Değildir” kararı verilen proje için 5 yıl içinde mücbir sebep bulunmaksızın yatırıma başlanmaması durumunda “ÇED Gerekli Değildir” kararı geçersiz sayılır.” hükmü bulunmaktadır.

“Mücbir sebep” ise, aynı yönetmeliğin “Tanımlar” başlıklı 4. Maddesinin (bb) bendinde “ÇED Olumlu/ÇED Gerekli Değildir kararı verilmiş olan projeler için bu Yönetmelikte tanımlanmış olan karar geçerlik süresi içerisinde yatırıma başlanılmasına doğrudan engel teşkil edecek; doğal afet, olağanüstü hal, idari yargı kararları (projenin tamamının yapılmasını etkileyecek şekilde yürütmenin durdurulması/iptal kararı varsa) gibi dıştan gelen fiili bir durum” şeklinde tanımlanmıştır.

Öte yandan, Diyarbakır ilinin Kulp ilçesindeki Demir-Manganez Ocağı projesi için ER:3159306 AR:200800284 kayıtlı ruhsatın Kulp Mad. Ve Dış Tic. AŞ'ne verildiği ve ruhsat yürürlük tarihinin de 02.08.2024 olduğu basına ve sosyal medyaya yansımış durumdadır.

Bu proje için verilen ruhsatın ise, 11.06.2008 tarih ve 272 Karar No'lu “ÇED GEREKLİ DEĞİLDİR” kararına dayanılarak verildiği görülmektedir. Bu 16 yıllık süre içinde söz konusu projenin 16 yıl boyunca tamamen durmasına yol açacak herhangi bir “mücbir sebep” oluşmadığı da bilinmektedir.

Bir madencilik projesine 2008 yılında verilmiş olan “ÇED Gerekli Değildir” kararına dayanılarak, bu karardan 16 yıl sonra ruhsat verilmesi yasaya uygun olmadığı gibi, böyle bir uygulamanın çevrenin ve ekosistemin korunması açısından büyük sakıncalar taşıyacağı açıktır.

Bu konuyla ilgili olarak;

1. Diyarbakır ilinin Kulp ilçesindeki Demir-Manganez Ocağı projesi için verilmiş en son “ÇED Gerekli Değil” raporunun tarihi nedir?
2. Diyarbakır ilinin Kulp ilçesindeki Demir-Manganez Ocağı projesi için verilmiş herhangi bir “ÇED Olumlu” kararı var mıdır? Varsa karar tarihi nedir?
3. Herhangi bir mücbir sebep olmadığı halde, 2008 yılında verilmiş olan bir “ÇED Gerekli Değil” kararına bağlı olarak bir projeye, bu kararın veriliş tarihinden 16 yıl sonra başlanmasının yasal dayanağı nedir?
4. 16 yıl önce alınmış, güncelliğini ve uygulanırlığını tamamen yitirmiş olan bu “ÇED Gerekli Değil” belgesinin karardan tam 16 yıl sonra uygulanmasına cevaz veren kamu yetkilileri hakkında yasal işlem başlatma yoluna gidecek misiniz?
5. Diyarbakır ilinin Kulp ilçesindeki Demir-Manganez Ocağı projesi ile ilgili maden sahasındaki çalışmalara başlanmış mıdır?
6. Yasal mevzuata ve güncel ekolojik parametrelere uygun şekilde alınmış ve halen geçerli olan bir “ÇED Gerekli Değil” veya “ÇED Olumlu” belgesi olmayan Diyarbakır ilinin Kulp ilçesindeki Demir-Manganez Ocağı projesindeki tüm çalışmalarını durdurulmasını sağlayacak mısınız?
7. Bu örnekte olduğu gibi karar geçerlik süresi içinde projeye başlanmadığı halde, geçerlik süreci biten karar dayanılarak faaliyete başlanan başka projeler var mıdır? Varsa bunların sayısı kaçtır?